

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
УДК 347.73:336

Плехов Максим Вікторович

Львівський університет бізнесу та права

Pliekhov Maksym

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0009-0000-0608-9630

Петков Валерій Петрович

доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України

Донецький державний університет внутрішніх справ

Petkov Valerii

D. Sc. (Law), Professor, Honored Lawyer of Ukraine

Donetsk State University of Internal Affairs

ORCID: 0000-0003-4310-5876

Яромій Іван Васильович

кандидат юридичних наук

Львівський університет бізнесу та права

Yaromii Ivan

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0000-0002-0879-500X

Хмиз Мар'яна Василівна

доктор філософії в галузі права, доцент

Львівський університет бізнесу та права

Khmyz Mariana

PhD in Law, Associate Professor

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0000-0003-3553-8022

Мазур Юрій Миколайович

депутат

Львівської обласної ради 8-го скликання

Mazur Yuriy

Deputy of the

Lviv Regional Council of the 8th convocation

ORCID: 0000-0003-4968-029X

**ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПРИТЯГНЕННЯ ТА
НЕСЕННЯ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В
УКРАЇНІ**

**GROUNDS AND PROCEDURE FOR EXEMPTION FROM
ATTRACTING AND BEARING FINANCIAL AND LEGAL LIABILITY
IN UKRAINE**

Анотація. Вступ. Фінансово-правова відповідальність є однією з основних категорій фінансового права і значною мірою визначає місце і роль правового регулювання фінансових відносин у правовій системі України.

Мета. Метою статті є дослідити підстави та порядок звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності в Україні.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) праці українських вчених, які вивчають питання фінансово-правової відповідальності; 2) законодавчі та нормативно-правові акти України.

У процесі дослідження були використані методи теоретико-методологічного аналізу, опису, систематизації, порівняння та узагальнення.

Результати. Визначено, що українське законодавство передбачає

різноманітні норми, які регулюють фінансово-правову відповідальність. Ці норми можуть входити до податкового, цивільного, господарського та адміністративного права. Основними законодавчими актами, що регулюють ці питання, є: Податковий кодекс України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Встановлено, що правовою основою фінансово-правової відповідальності в Україні є норми, встановлені різними законодавчими актами, що регулюють фінансові відносини. Ці підстави можна знайти в податковому, цивільному, господарському, адміністративному праві та інших законодавчих актах. З'ясовано, що звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності в Україні регулюється низкою законодавчих актів, у тому числі порядок розгляду справ, визначення обставин для зняття відповідальності та накладення санкцій. Констатовано, що правове явище часткового звільнення від фінансово-правової відповідальності полягає у зменшенні обсягу відповідальності або у застосуванні до суб'єкта правопорушення обставин, що пом'якшують відповідальність. Це може бути зменшення розмірів штрафів, відстрочка, розстрочка платежу або інший захід.

Перспективи. У перспективі наступних досліджень варто дослідити етапи процедури звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності в Україні.

Ключові слова: *фінансово-правова відповідальність, фінансове правопорушення, суб'єкти запобігання фінансовим правопорушенням, державна політика, законодавчі та нормативно-правові акти України.*

Summary. *Introduction. Financial and legal responsibility is one of the main categories of financial law and largely determines the place and role of*

legal regulation of financial relations in the legal system of Ukraine.

Purpose. The purpose of the article is to study the grounds and procedure for exemption from attracting and bearing financial and legal responsibility in Ukraine.

Materials and methods. The research materials are: 1) the works of Ukrainian scientists who study the issue of financial and legal responsibility; 2) legislative and regulatory acts of Ukraine.

The methods of theoretical and methodological analysis, description, systematization, comparison and generalization were used in the research process.

Results. It has been established that the Ukrainian legislation provides for various rules governing financial and legal liability. These rules may be included in tax, civil, commercial and administrative law. The main legislative acts regulating these issues are: the Tax Code of Ukraine, the Civil Code of Ukraine, the Commercial Code of Ukraine, the Code of Ukraine on Administrative Offenses, the Law of Ukraine «On Accounting and Financial Reporting in Ukraine». It has been established that the legal basis for financial and legal liability in Ukraine is the rules established by various legislative acts regulating financial relations. These grounds are found in tax, civil, commercial, administrative law and other legislative acts. It has been established that exemption from attracting and bearing financial and legal liability in Ukraine is regulated by a number of legislative acts, including the procedure for considering cases, determining the circumstances for removing liability and imposing sanctions. It has been established that the legal phenomenon of partial exemption from financial and legal liability consists in reducing the amount of liability or applying mitigating circumstances to the subject of the offense. This could be a reduction in the amount of fines, a deferment, payment installment plan, or another measure.

Prospects. In the future, further research should examine the stages of the

procedure for exemption from attracting and bearing financial and legal responsibility in Ukraine.

***Key words:** financial and legal liability, financial offense, subjects of prevention of financial offenses, state policy, legislative and regulatory legal acts of Ukraine.*

Постановка проблеми. Фінансово-правова відповідальність є однією з основних категорій фінансового права і значною мірою визначає місце і роль правового регулювання фінансових відносин у правовій системі України. Розвиток фінансово-правової відповідальності зумовлений економічними змінами в Україні, зокрема зміною форм і методів державного управління, створенням нових державних органів та установ, намаганням запровадити ефективні механізми ринкового регулювання з мінімальними зусиллями тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми і особливості фінансово-правової відповідальності досліджували Г. Голуб [1], А. Іванський [2], Ю. Коваль [3], І. Козинець [4], В. Козін [5] та інші вчені та практики [6–8]. Проте сьогодні, враховуючи розвиток і регулювання фінансових відносин у правовій системі України, виникає потреба дослідити основні аспекти звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності в Україні.

Мета статті. Метою статті є дослідити підстави та порядок звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансово-правова відповідальність зараз ґрунтовно вкорінена в правовій системі України. Наявність галузевої відповідальності у фінансовому праві є характерною рисою науки, яка часто розглядається як критерій виділення самостійних видів відповідальності. Це має включати конкретні сфери діяльності,

конкретні фактичні, нормативні та процедурні причини вступу, фактичні санкції. Щодо вираження фінансово-правової відповідальності за порушення податкового та митного законодавства, то фінансово-правова відповідальність є різновидом правового поняття відповідальності та має загальний характер [6].

Визначаючи фінансове правопорушення як протиправну та необережну дію чи бездіяльність, що порушує встановлений державою порядок провадження фінансової діяльності, необхідно дати визначення фінансово-правової відповідальності та відмежувати її від інших видів відповідальності. Інакше кажучи, реальною підставою притягнення до фінансово-правової відповідальності є фінансове правопорушення. Водночас підставою адміністративної відповідальності є адміністративне правопорушення. Однак слід зазначити, що адміністративні правопорушення у фінансовій сфері можуть бути наслідком адміністративної відповідальності [4].

Заходами фінансово-правової відповідальності є переважно фінансові санкції (штрафи, пеня) майнового характеру. Це пояснюється тим, що це додаткове матеріальне навантаження, яке по суті виконує компенсаційну функцію, тобто покликане відшкодувати збитки [7].

Фінансово-правові обов'язки у бюджетній сфері є окремими правовими обов'язками. Основними критеріями самостійності фінансово-правової відповідальності є самостійність фінансового права та специфіка об'єктів і методів правового регулювання фінансового права. До інших ознак, що свідчать про самостійність фінансово-правової відповідальності у бюджетній сфері, належать: наявність кодифікованих нормативно-правових актів – наявність підзаконних нормативно-правових актів, які встановлюють фінансово-правову відповідальність та визначають процесуальні аспекти застосування нормативно-правових актів України та фінансового права, які є джерелами фінансового права; правова інтеграція

поняття бюджетного правопорушення; різні процедури взяття на себе фінансово-правової та адміністративної відповідальності [5].

Науково-теоретичне визначення концептуального обґрунтування встановлення фінансово-правової відповідальності як окремого виду юридичної відповідальності наведено в літературі [2]. Дотримуючись обраної структури та логіки подання основних проблем, їх розглядали з погляду економічної доцільності, а також робили спроби виявити та вивчити нові аспекти цього явища для подальшого теоретичного осмислення та практичного вирішення. У праці [2] представлено загальнодоступну модель інститутів фінансово-правової відповідальності (поняття, представництво, принципи, функції, відмежування від інших видів відповідальності, особливості управління, поняття та структура фінансових правопорушень) [2].

Підставою для застосування фінансово-правової відповідальності може бути наявність системи фінансово-правових норм, які визначають склад фінансового правопорушення та безпосередні факти вчинення такого правопорушення. Крім наявності нормативних та фактичних підстав для притягнення до фінансово-правової відповідальності є рішення про відсутність підстав для виключення відповідальності та рішення уповноваженого органу про притягнення до фінансово-правової відповідальності [8].

Українське законодавство передбачає різноманітні норми, що регулюють фінансово-правову відповідальність. Ці норми можуть входити до податкового, цивільного, господарського та адміністративного права. Основними законодавчими актами, що регулюють ці питання, є:

1. Податковий кодекс України [9], наприклад:

– звільнення від відповідальності за самостійне виправлення помилок (стаття 50 дозволяє платникам податків самостійно виправляти помилки в податковій декларації без відповідальності, якщо виправлення

зроблені до початку податкової перевірки);

– відстрочення та розстрочення сплати податкових зобов'язань (статтею 100 передбачено можливість відстрочки або розстрочення сплати податку на підставі заяви платника податків та рішення податкового органу);

– звільнення від податку (законодавчі ініціативи передбачають спеціальні програми добровільної податкової звітності та можливість часткового або повного звільнення від відповідальності).

2. Цивільний кодекс України [10], наприклад, форс-мажорна ситуація (статтею 617 передбачено, що особа звільняється від відповідальності за порушення зобов'язань, якщо порушення сталося внаслідок непереборної сили, тобто форс-мажорної ситуації).

3. Господарський кодекс України [11], наприклад, відповідальність за невиконання господарських зобов'язань (статтею 218 передбачено, що суб'єкт господарювання може бути звільнений від відповідальності, якщо він не в змозі виконати свої зобов'язання внаслідок непереборної сили, тобто форс-мажорної ситуації).

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення [12], наприклад, адміністративні стягнення (статтею 22 передбачена можливість звільнення від адміністративної відповідальності, якщо правопорушення є малозначним).

5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [13], наприклад, виправлення помилок (цей закон передбачає можливість самостійного виправлення помилок у фінансовій звітності без накладення штрафів за умови своєчасного та впорядкованого внесення виправлень).

Ці законодавчі акти створюють правову основу для звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності та формують механізми захисту прав платників податків та інших суб'єктів

господарювання у різноманітних ситуаціях.

Правовою основою фінансово-правової відповідальності в Україні є норми, встановлені різними законодавчими актами, що регулюють фінансові відносини. Ці підстави можна знайти в податковому, цивільному, господарському, адміністративному праві та інших законодавчих актах.

Так, Податковий кодекс України [9] визначає такі підстави притягнення до фінансової-правової відповідальності, як:

– невиконання податкових зобов'язань (стаття 123 передбачає покарання за умисне ухилення від сплати податків і зборів та порушення податкового законодавства; стаття 120 передбачає відповідальність за неподання або несвоєчасне подання податкової звітності).

– порушення під час подання звітності (статтею 124 передбачена відповідальність за заниження податкових зобов'язань; стаття 125 передбачає відповідальність за порушення при складанні податкової звітності).

Цивільний кодекс України [10] визначає такі підстави притягнення до фінансової-правової відповідальності, як відшкодування збитків (стаття 22 встановлює обов'язок відшкодувати збитки, завдані невиконанням або неналежним виконанням зобов'язань; статтею 623 передбачено відповідальність за порушення зобов'язань у вигляді сплати неустойки (штрафу, пені)).

Господарський кодекс України [11] визначає такі підстави притягнення до фінансової-правової відповідальності, як відповідальність за господарські відносини (стаття 216 передбачає відповідальність за невиконання або неналежне виконання господарських зобов'язань; стаття 217 передбачає сплату штрафів за порушення умов господарських договорів).

Кодекс України про адміністративні правопорушення [12] визначає

такі підстави притягнення до фінансової-правової відповідальності, як адміністративна відповідальність (стаття 163 передбачає відповідальність за порушення порядку ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; статтею 164 передбачені штрафи за ухилення від сплати податків, зборів та інших зобов'язань).

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [13] визначає такі підстави притягнення до фінансової-правової відповідальності, як порушення порядку ведення обліку (стаття 8 передбачає відповідальність за неподання, затримку або неточність фінансових звітів).

Ці законодавчі акти встановлюють правові основи фінансово-правової відповідальності за різні види правопорушень та забезпечують дотримання фінансової дисципліни та захист прав держави та її громадян.

Податкові порушення охоплюють широкий спектр правопорушень, у тому числі адміністративні та фінансові правопорушення, кримінальні правопорушення (злочини). Податкові правопорушення за своєю фінансово-правовою природою є різновидом фінансових правопорушень і тому складають основу фінансово-правової відповідальності за порушення податкового законодавства. Податкові правопорушення характеризуються наступним чином: вони є істотною підставою фінансово-правової відповідальності за порушення податкового законодавства; характеризується соціальною шкідливістю, протиправністю, виною [8].

При порушенні податкового законодавства найчастіше застосовуються правовідновлюючі та штрафні (кримінально-правові) санкції, спрямовані на захист загальнодержавних інтересів у фінансовій сфері шляхом відшкодування шкоди, завданої органам державної влади та місцевого самоврядування внаслідок неправомірних дій [1].

Звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності в Україні регулюється низкою законодавчих актів, у тому

числі порядок розгляду справ, визначення обставин для зняття відповідальності та накладення санкцій. Основні законодавчі акти, які вирішують це питання:

1. Кримінальний кодекс України [14] визначає склад і порядок кваліфікації правопорушень, а також випадки, за яких особи можуть бути звільнені від кримінальної відповідальності.

2. Кодекс адміністративного судочинства України [15] встановлює правила та порядок, які дозволяють визнавати протиправними дії адміністративних органів щодо громадян та юридичних осіб.

3. Податковий кодекс України [9] містить норми, що регулюють фінансово-правову відповідальність за порушення податкового законодавства та у виняткових випадках.

4. Цивільний кодекс України [11] передбачає відповідальність за порушення цивільного законодавства та випадки, в яких відповідальність може бути виключена або обмежена.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення [12] встановлює відповідальність за порушення адміністративного законодавства та визначає випадки звільнення від адміністративної відповідальності.

Ці законодавчі акти встановлюють правові механізми та процедури, що використовуються в Україні для регулювання питань звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності в різних сферах життя.

Правове явище часткового звільнення від фінансово-правової відповідальності полягає в тому, що винний звільняється від фінансово-правової відповідальності відповідним державним органом шляхом дізнання про фінансове протиправне діяння та самостійного застосування фінансово-правових санкцій. До цього явища відноситься також податковий компроміс, суть якого полягає у безкомпромісному

встановленні розміру податкового зобов'язання нижчого від розрахованого податковими органами [2].

Правове явище часткового звільнення від фінансової-правової відповідальності полягає у зменшенні обсягу відповідальності або застосуванні до суб'єкта правопорушення обставин, що пом'якшують відповідальність. Це може бути зменшення розмірів штрафів, відстрочка, розстрочка платежу або інший захід.

Опираючись на ряд положень законодавчої бази, зокрема положень Податкового кодексу України [9] (який надає можливість зменшити штрафи або розстрочити сплату частинами), Цивільного кодексу України [10] (який містить загальні норми про обов'язковість урахування обставин, які пом'якшують відповідальність, при визначенні відповідальності), а також Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [16], варто висвітлити основні аспекти часткового звільнення від фінансово-правової відповідальності:

1) зменшення штрафів або пені: контролюючі органи можуть зменшити розмір штрафу залежно від конкретних обставин справи, ступеня вини або наявності чи відсутності обставин, що пом'якшують покарання;

2) відстрочка або розстрочка платежу: платникам надається можливість сплачувати штрафи чи заборгованість частинами або протягом певного періоду часу, щоб зменшити фінансовий тиск;

3) врахування пом'якшуючих обставин: пом'якшувальними обставинами можуть бути стан здоров'я платника, матеріальне становище, вік, наявність неповнолітніх дітей на утриманні тощо;

4) участь у програмі добровільного декларування: деякі країни пропонують програми, які дозволяють платникам податків добровільно знижувати свої доходи або виправляти податкові помилки шляхом часткового звільнення або зменшення штрафів).

5) рішення суду або контролюючого органу: суди або регуляторні органи можуть прийняти рішення про часткове звільнення від відповідальності залежно від наданих доказів і обставин окремої справи).

Водночас ряд положень законодавчої бази, зокрема положень Податкового кодексу України [9], Цивільного кодексу України [10], Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [16] дозволяє виділити порядок застосування часткового звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності:

1) платник податків або інша юридична особа подає до відповідного контролюючого органу або суду заяву про часткове звільнення від відповідальності, надавши всі необхідні докази та обґрунтування;

2) розгляд заяви: контролюючий орган або суд розглядає заяву та аналізує подані документи з урахуванням обставин справи, обставин, що пом'якшують відповідальність, та норм законодавства;

3) ухвалення рішення: після розгляду заяви буде прийнято рішення про часткове звільнення від відповідальності або відмову в звільненні від відповідальності; у разі прийняття позитивного рішення буде визначена конкретна сума зменшення відповідальності;

4) оскарження рішення: у разі відмови в частковому звільненні платник податків має право оскаржити це рішення в адміністративному або судовому порядку.

Часткове звільнення від фінансово-правової відповідальності є важливим механізмом забезпечення справедливості та врахування обставин, які можуть пом'якшити вину правопорушників.

Механізми звільнення від фінансово-правової відповідальності за фінансові правопорушення, вчинені в період карантину та воєнного стану, є різними, а їх класифікація може базуватися на таких критеріях: суб'єкти; термін виконання зобов'язань після завершення подій, що стали підставою

для звільнення від відповідальності; обсяг фінансових правопорушень, за які правопорушник може бути звільнений від фінансово-правової відповідальності. Водночас слід підкреслити, що одним із головних завдань фінансового права в сучасних умовах має стати формування нульової терпимості до зловживань правами на звільнення від фінансово-правової відповідальності за фінансові правопорушення [3].

Водночас слід зазначити, що звільнення від фінансово-правової відповідальності можна реалізувати за допомогою різних механізмів, включаючи правові норми та практичні процедури. Наприклад, Податковий кодекс України [9] передбачає можливість відстрочення або розстрочення податкових зобов'язань для платників податків, які перебувають у скрутному фінансовому становищі. Платник подає заяву до податкового органу та додає документи, що підтверджують скрутне матеріальне становище. На підставі цього розглядається заява та ухвалюється рішення про відстрочення чи оплати частинами.

Визначено такі види підстав звільнення від фінансово-правової відповідальності: підстава для звільнення від фінансово-правової відповідальності та підстави для звільнення від відповідальності; мотиви, що містяться в правовому акті та підзаконних правових документах; юридичні причини (необґрунтованість, закінчення строку позовної давності тощо) та процесуальні причини (наявність ухвали суду про припинення провадження у справі); причини припинення провадження, які неминуче призводять до закриття провадження та передачу провадження до компетентних органів; реабілітуючі (відсутність правопорушення, відсутність складу правопорушення тощо) та нереабілітуючі (зміна обставин, закінчення строку позовної давності тощо) [2].

Звільнення від притягнення до відповідальності можливе як під час попереднього розслідування, так і під час судового провадження. Звільнення від покарання можливе лише після застосування заходів

стягнення. Провадження щодо звільнення від фінансово-правової відповідальності є окремим видом процедури, згідно з яким етапи вирішення питання про звільнення від притягнення до фінансово-правової відповідальності визначаються таким чином: волевиявлення особи, яка переслідується, або правоохоронний орган самостійно виявляє обставини, які можуть призвести до звільнення від притягнення до відповідальності; розгляд доказів і кваліфікація обставин; прийняття процесуальних рішень щодо звільнення від притягнення до фінансово-правової відповідальності [2].

Крім того, процесуальними підставами для звільнення від фінансово-правової відповідальності є: прийняття рішення компетентного органу про звільнення від покарання за фінансово-правові порушення; прийняття рішення відповідного органу про звільнення від фактичного виконання фінансово-правових зобов'язань [2].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, проведені дослідження дали можливість визначити підстави та порядок звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності в Україні. Визначено, що такий процес регламентується положеннями Податкового кодексу України, Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, а також Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» та Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та іншими законодавчими актами.

У перспективі подальших досліджень варто дослідити етапи процедури звільнення від притягнення та несення фінансово-правової відповідальності в Україні.

Література

1. Голуб Г. М. Окремі питання фінансово-правової відповідальності у податковій сфері. *Право і суспільство*. 2013. № 6. С. 225–228.
2. Іванський А. Й. *Фінансово-правова відповідальність в сучасній Україні: теоретичне дослідження*: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Одеська національна юридична академія. Одеса, 2009. 36 с.
3. Коваль Ю. А. Особливості звільнення від фінансово-правової відповідальності за порушення податкового законодавства під час карантину. *Нове українське право*. 2022. Вип. 3. С. 75–82. doi: <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.3.11>.
4. Козинець І. Г. Фінансово-правова відповідальність у сучасній Україні. *Ukraine – EU. Modern technology, business and law: collection of international scientific papers: in 2 parts. Part 2. Modern engineering. Sustainable development. Innovations in social work: philosophy, psychology, sociology. Current problems of legal science and practice*. Chernihiv: CNUT, 2015. Р. 289–292. URL: https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/02/2015_part2.pdf#page=290 (дата звернення: 15.08.2024).
5. Козін В. Адміністративна та фінансово-правова відповідальність як види юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 4. С. 209–215.
6. Pliekhov M. Attributes and Functions of Financial and Legal Liability. *Path of Science*. 2023. Vol. 9, No. 12. Р. 6001–6009. doi: <http://dx.doi.org/10.22178/pos.99-23>.
7. Садченко М. М. Фінансово-правова та адміністративна відповідальність: порівняльний аналіз. *Наука і правоохорона*. 2014. № 4. С. 277–282. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nip_2014_4_46 (дата звернення: 15.08.2024).

8. Трипольська М. І. Податкове правопорушення як підстава фінансово-правової відповідальності за порушення податкового законодавства. *Право та державне управління*. 2014. № 1–2(14–15) С. 73–77.

9. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

10. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

11. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

12. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 07.12.1984 р. № 8073-X (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 15.08.2024).

13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

14. Кримінальний кодекс України: Кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

15. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України від 06.07.2005 р. № 2747-IV (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

16. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII (із

змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (дата звернення: 15.08.2024).

References

1. Holub H. M. Okremi pytannia finansovo-pravovoi vidpovidalnosti u podatkovii sferi. *Pravo i suspilstvo*. 2013. № 6. S. 225–228.

2. Ivanskyi A. Y. *Finansovo-pravova vidpovidalnist v suchasni Ukraini: teoretychne doslidzhennia: avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk: 12.00.07 / Odeska natsionalna yurydychna akademiia*. Odesa, 2009. 36 s.

3. Koval Yu. A. Osoblyvosti zvilnennia vid finansovo-pravovoi vidpovidalnosti za porushennia podatkovoho zakonodavstva pid chas karantynu. *Nove ukrainske pravo*. 2022. Vyp. 3. S. 75–82. doi: <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.3.11>.

4. Kozynets I. H. Finansovo-pravova vidpovidalnist u suchasni Ukraini. *Ukraine – EU. Modern technology, business and law: collection of international scientific papers: in 2 parts. Part 2. Modern engineering. Sustainable development. Innovations in social work: philosophy, psychology, sociology. Current problems of legal science and practice*. Chernihiv: CNUT, 2015. P. 289–292. URL: https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/02/2015_part2.pdf#page=290 (date of access: 15.08.2024).

5. Kozin V. Administratyvna ta finansovo-pravova vidpovidalnist yak vydy yurydychnoi vidpovidalnosti za pravoporushennia u biudzhethnii sferi. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. 2021. № 4. S. 209–215.

6. Pliexov M. Attributes and Functions of Financial and Legal Liability. *Path of Science*. 2023. Vol. 9, No. 12. P. 6001–6009. doi: <http://dx.doi.org/10.22178/pos.99-23>.

7. Sadchenko M. M. Finansovo-pravova ta administratyvna

vidpovidalnist: porivnialnyi analiz. *Nauka i pravookhorona*. 2014. № 4. S. 277–282. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nip_2014_4_46 (date of access: 15.08.2024).

8. Trypolska M. I. Podatkove pravoporushennia yak pidstava finansovo-pravovoi vidpovidalnosti za porushennia podatkovoho zakonodavstva. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*. 2014. № 1–2(14–15) S. 73–77.

9. Podatkovyi kodeks Ukrainy: Kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (date of access: 15.08.2024).

10. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 435-IV (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (date of access: 15.08.2024).

11. Hospodarskyi kodeks Ukrainy: Kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 436-IV (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (date of access: 15.08.2024).

12. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia: Kodeks Ukrainy vid 07.12.1984 r. № 8073-X (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (date of access: 15.08.2024).

13. Pro bukhhaltenskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 r. № 996-XIV (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (date of access: 15.08.2024).

14. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: Kodeks Ukrainy vid 05.04.2001 r. № 2341-III (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (date of access: 15.08.2024).

15. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy: Kodeks Ukrainy vid 06.07.2005 r. № 2747-IV (iz zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (date of access: 15.08.2024).

16. Pro osnovni zasady zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 26.01.1993 r. № 2939-XII (iz zminamy). URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (date of access: 15.08.2024).